

91-248

INFORMATIE
Amsterdamse
Kunstenplan
1993 - 1996

GEMEENTE AMSTERDAM
mei 1991

*Het Amsterdams kunstenplan 1993 - 1996:
Continuïteit en flexibiliteit*

De gemeente Amsterdam geeft per jaar ongeveer 120 miljoen uit aan kunst, kunstinstellingen en kunstactiviteiten. De wijze waarop dit budget besteed wordt geeft aanleiding tot tal van vragen: Waarom krijgt de ene theatergroep wel subsidie en de andere niet? En waarom krijgt het ene museum zoveel meer subsidie dan het andere? Sommige kunstinstellingen krijgen jaar in, jaar uit een vast bedrag, andere krijgen het ene jaar niets en het andere veel. Heeft dat allemaal een geldige reden en welke dan wel? Wie maakt dat uit?

352: 7/8: 336.6 (442.621)

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
Tel. 243739

91-248

Hoeveel subsidie en waarom?

Deze en andere vragen komen niet alleen op bij kunstenaars, kunstinstellingen en andere direct betrokkenen. Ook gemeenteraadsleden en bestuurders willen er graag een samenhangend antwoord op hebben. Zij zijn immers verantwoordelijk voor het kunstbeleid van de gemeente Amsterdam en moeten daar inzicht in kunnen geven. Dat was tot nu toe niet eenvoudig, omdat de gemeente haar doelstellingen op het terrein van de kunsten nooit tegelijk met de subsidieconsequenties voor de verschillende kunstsectoren en de individuele kunstinstellingen als één geheel presenteerde. En dit al zeker niet voor de duur van een aantal jaren.

Kortom, wat ontbrak was een integraal meerjarig beleidskader.

Kunstenplan in het programmakkoord

Dit gemis is bepaald niet alleen opgemerkt door de kunstinstellingen zelf. De politieke partijen die in de gemeenteraadsperiode 1990 - 1994 samen het college van burgemeester en wethouders vormen (PvdA, D66, Groen Links en VVD), vragen in het programmakkoord dan ook om een zogenaamde bedrijfstak-analyse en een kunstenplan. In de passage over het kunstbeleid staat onder meer: 'Er wordt een bedrijfstak-analyse gemaakt: een balans van achterstanden en groeimogelijkheden.' En: 'De Gemeenteraad stelt een globaal kunstenplan op voor een periode van een aantal jaren waarin de verdeling over de verschillende subsidiestromen wordt vastgelegd. Kunstinstellingen krijgen voor periodes van meerdere jaren budgetzeker-

heid en -vrijheid binnen een systeem van budgetfinanciering. Naast financiële verantwoording toetst de gemeente de instellingen op uitvoering van de eigen doelstelling.'

Ook stelt het programakkoord dat de gemeente in het kunstenplan haar eigen doelstellingen zal weergeven. Niet alleen wat betreft het artistieke produkt zelf, maar ook met het oog op de distributie en conservering van de kunst en de mate waarin de burgers deelnemen aan het kunstleven. Met andere woorden, de gemeente wil de kwaliteit van het kunstbeleid verhogen door beslissingen af te te wegen en te nemen in een algemeen meerjaren beleidskader. Er moet continuïteit zijn in het kunstbeleid en in het kunstleven, maar dat mag natuurlijk niet ten koste gaan van de flexibiliteit: er moet ook ruimte zijn voor nieuwe initiatieven en richtingen.

Overigens, voor alle duidelijkheid: de omvang van het budget voor de jaren 1993 - 1996 is nog niet vastgelegd. Het gaat er nú om, binnen nog vast te stellen financiële mogelijkheden het Amsterdamse kunstleven tegen het licht te houden, keuzes te maken, eventueel bestaande activiteiten bij te stellen en een richting aan te geven voor de komende jaren.

Meerjarige budgetfinanciering

De bedoeling is dat een kunstenplan voor meerdere jaren wordt gecombineerd met zogenaamde meerjarige budgetfinanciering bij daarvoor in aanmerking komende kunstinstellingen. Dat wil zeggen dat dergelijke kunstinstellingen een bepaald bedrag krijgen dat ze binnen het afgesproken aantal jaren kunnen besteden naar eigen

inzicht, maar in samenhang met de afspraken die in het kader van het kunstenplan zijn vastgelegd.

Eens in de vier jaar en op hetzelfde moment worden de subsidies voor de instellingen ook inhoudelijk ter discussie gesteld, en kan het volgende vierjarige kunstenplan worden opgesteld.

Het rijk kent sinds 1988 ook een dergelijk gecombineerd systeem van meerjarig kunstenplan en meerjarige budgetfinanciering. Het eerste kunstenplan van het rijk loopt tot en met 31 december 1992; vier jaar in totaal. In 1993 begint bij het rijk weer een nieuwe ronde. Om praktische redenen (er zijn bijvoorbeeld kunstinstellingen die zowel van het rijk als van de gemeente subsidie ontvangen) heeft de gemeente nu besloten de periode van het gemeentelijk kunstenplan parallel te laten lopen aan de periode van het rijk.

Het eerste gemeentelijke kunstenplan treedt dus in werking op 1 januari 1993 en loopt tot en met 1996. Deze vierjarige periode geldt uiteraard ook voor de budgetfinanciering.

Een analyse van het Amsterdamse kunstenveld

De eerste stap op weg naar het kunstenplan is intussen gezet. Op verzoek van mevrouw M. Baak, wethouder van cultuur, heeft de Amsterdamse Kunstraad op 28 maart jl. de Commissie kunstenplan geïnstalleerd. Deze Kunstraad-Commissie heeft als opdracht een bedrijfstak-analyse te maken van de Amsterdamse kunstensector. Het gaat daarbij om een schets van de huidige stand van zaken en van ontwikkelingen die op dit moment in de hele Amster-

damse kunstwereld plaatsvinden; dus niet alleen bij de gesubsidieerde instellingen en initiatieven.

Het is de bedoeling dat de Commissie kunstenplan op 1 juli van dit jaar (1991) een kwalitatieve analyse klaar heeft, waarin mogelijke scenario's zijn aangegeven voor het kunstbeleid van de gemeente Amsterdam in de komende jaren. Dat hier het woord 'scenario' uit de filmtaal gebruikt wordt, is niet toevallig: het is nadrukkelijk *niet* de bedoeling dat het om momentopnames gaat. Het gaat om de ontwikkeling en een perspectief voor het kunstenveld in zijn totaliteit.

Daarbij komen dan ook alle sectoren van het kunstenveld ter sprake.

Intussen hebben de kunstinstellingen die nu structureel door de gemeente worden gesubsidieerd een brief ontvangen waarin wordt uitgelegd wat het kunstenplan inhoudt. Ook heeft het merendeel van hen het verzoek gekregen vóór 1 juli aanstaande bij de gemeente een meerjarenbeleidsplan en een meerjarenbegroting in te dienen voor de jaren 1993 - 1996.

Vervolg op de kwalitatieve analyse

Op grond van de kwalitatieve bedrijfstak-analyse van de Amsterdamse Kunstraad en de ingediende plannen van de instellingen zal mogelijk nader cijfermatig onderzoek naar deze of gene kunstinstelling of -discipline nodig zijn. De rapportages daarover zullen ook in het kunstenplan worden verwerkt.

Volgens plan zal de gemeente in het najaar van 1991 aan de Amsterdamse Kunstraad een vervolgoopdracht geven voor

een tweede en laatste advies over het kunstenplan. De gemeente kan dan vervolgens in 1992 het kunstenplan vaststellen. Dat wil zeggen dat vanaf dat moment de algemene beleidslijnen, het meerjaren investeringsprogramma en de subsidies voor individuele kunstinstellingen bekend zijn. Het kunstenplan gaat op 1 januari 1993 tenslotte in werking.

Voor verdere inlichtingen over het kunstenplan en de nieuwe subsidiemethodiek kunst u zich wenden tot de projectleider van het kunstenplan de heer R. Fritschy, Stadhuis, afdeling Kunstzaken, telefoon 552.2818.